

*М***ИТЦІ**
РІДНОГО КРАЮ:
ART-зустрічі



На пошану
Василя Чумака

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ ІСТОРІЇ ВОЛИНИ

ВІДДІЛ ОСВІТИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ПОЛОНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ

МИТЦІ РІДНОГО КРАЮ: ART-ЗУСТРІЧІ

навчально-методичний посібник

Острог-Полонне
2020

УДК 908:929:37
ББК 74
М 67

*Рекомендовано до друку радою факультету міжнародних відносин
Національного університету «Острозька академія»
(протокол № 6 від 12 грудня 2019 року)
та науково-методичною радою
методичного кабінету відділу освіти, молоді та спорту
виконавчого комітету Полонської міської ради ОТГ
(протокол № 1 від 21 січня 2020 року)*

Упорядники:

Приймак Тетяна Володимирівна, вчитель-методист Полонської ЗОШ І-ІІІ ступенів № 2, голова методичного об'єднання педагогічних працівників освітньої галузі «Мистецтво» Полонської міської ради об'єднаної територіальної громади, лауреат Полонської районної педагогічної премії ім. Лесі Українки

Мартинюк Назар Анатолійович, науковий співробітник Інституту досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара, президент Наукового товариства студентів та аспірантів імені Олександра Оглоблина факультету міжнародних відносин Національного університету «Острозька академія»

Авторський колектив: Вельгас О.В., Мартинюк Н.А., Нікончук Н.І., Приймак Н.В., Приймак Т.В., Рижук Ю.Ю., Розумовська О.П., Фелонюк А.В., Штаба О.В.

Рецензенти:

Близняк Микола Богданович, кандидат історичних наук, доцент, керівник Центру досліджень історії Волині Національного університету «Острозька академія»

Махмутова Анжела Євгенівна, методист художньо-естетичних дисциплін Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

М 67

Митці рідного краю: ART-зустрічі : навчально-методичний посібник / упоряд. Т.В. Приймак, Н.А. Мартинюк. Острог ; Полонне : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2020. 42 с.
DOI 10.25264/21.01.2020

У навчально-методичному посібнику подано результати роботи освітянської спільноти Полонської міської об'єднаної територіальної громади над реалізацією обласного довготривалого мистецького проекту «Митці рідного краю». Окреслено розвиток та поступ проекту. Наведено добірку дидактичних та науково-методичних матеріалів про відомих краян.

Для педагогів, учнів, викладачів закладів вищої освіти, студентів та усіх, хто небайдужий і цікавиться історією рідного краю та його культурою.

За точність викладених фактів, географічних назв та посилань несуть відповідальність автори публікацій.

УДК 908:929:37
ББК 74

© Приймак Т.В., Мартинюк Н.А.
© Авторський колектив, 2020

*На пошану світлої пам'яті
відомого митця Поділля
Василя Чумака*

*Я вже ніколи повернутися не зможу
У край батьківський, де калина й солов'ї.
Я тільки ввечері на зорях поворожу,
І тільки вранці сльози висохнуть мої.
Степан Галябарда*



Зміст

«МИТЦІ РІДНОГО КРАЮ»: ДО ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ ТА ПОСТУПУ ПРОЕКТУ В ПОЛОНСЬКІЙ ГРОМАДІ

Мартинюк Назар Анатолійович ПРОЕКТ «МИТЦІ РІДНОГО КРАЮ»: НА КРИЛАХ ТВОРЧОГО НЕСПОКОЮ	6
Штаба Оксана Володимирівна НА СЛУЖБІ МИСТЕЦТВУ РІДНОГО КРАЮ	10

ПАМ'ЯТІ ВАСИЛЯ ЧУМАКА

Мартинюк Назар Анатолійович, Приймак Назар Володимирович СЛУЖИВ МИСТЕЦТВУ Й БОГУ	12
Вельгас Оксана Володимирівна ПАМ'ЯТІ ВЧИТЕЛЯ... ..	17

МЕТОДИЧНІ ТА ДИДАКТИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Приймак Тетяна Володимирівна ОРІЄНТОВНИЙ ПЛАН-КОНСПЕКТ ПРОВЕДЕННЯ МІЖШКІЛЬНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «МИТЦІ РІДНОГО КРАЮ: ART-ЗУСТРІЧІ»	19
Розумовська Ольга Петрівна ЄВГЕНІЯ ГАЄВСЬКА: НАРИСИ ЖИТТЄВОГО ТА ТВОРЧОГО ПОРТРЕТУ	25

Рижук Юлія Юріївна	
ПОДОРОЖ МУЗИЧНИМИ СТЕЖКАМИ	29
Приймак Назар Володимирович	
ЗІНАЇДА ОЛЕКСЕНКО – МІЖ СЕРЦЕМ І БОГОМ	33
Фелонюк Алла Василівна	
АНАТОЛІЙ ТКАЧУК – ОСОБИСТІТЬ ТА МИТЕЦЬ	37
Нікончук Назар Іванович	
ВАЛЕНТИНА СТЕПОВА – ПОДІЛЬСЬКИЙ СОЛОВЕЙКО	41

«МИТЦІ РІДНОГО КРАЮ»: ДО ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ ТА ПОСТУПУ ПРОЕКТУ В ПОЛОНСЬКІЙ ГРОМАДІ



Мартинюк Назар Анатолійович,
науковий співробітник Інституту досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара, президент Наукового товариства студентів та аспірантів імені Олександра Оглоблина факультету міжнародних відносин Національного університету «Острозька академія»

ПРОЕКТ «МИТЦІ РІДНОГО КРАЮ»: НА КРИЛАХ ТВОРЧОГО НЕСПОКОЮ

Кілька років тому методистами Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти Анжелою Махмутовою та Валентиною Іовою було започатковано реалізацію обласного довготривалого мистецького проекту «Митці рідного краю». 24 квітня 2019 року під час проведення обласного семінару методистів, керівників методичних об'єднань, вчителів-практиків, керівників гуртків художньо-естетичних дисциплін Хмельниччини, що відбувся на базі Хмельницького обласного художнього музею, було відзначено 5-річчя плідної діяльності надзвичайно цікавого та потрібного для сучасного освітнього простору проекту.

Минали роки, відбувалися зміни в реформуванні освіти, але з перших кроків роботи над проектом було зрозумілим, він – невід'ємна частина національно-патріотичного виховання дітей та молоді, надійний помічник у формуванні ключових життєвих компетентностей здобувачів знань, засіб збереження історичної пам'яті, популяризації культурних

здобутків рідної землі. На сьогодні, «Митці рідного краю» – модний тренд в педагогічній, науковій, громадській діяльності, який вийшов за терени Хмельницької області.

Від самого початку існування цього заходу, креативна команда полончан у складі учнів Полонської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2 Назара Мартинюка та Назара Приймака під керівництвом досвідченого педагога Тетяни Приймак долучилась до пошукових експедицій науково-мистецького характеру. З року в рік, обласну спільноту творчих освітян та небайдужу громадськість, яких згуртував проект, вражали виступи делегації Полонського краю, які завжди проходили в нестандартній формі та викликали жвавий інтерес аудиторії.

Після презентації краєзнавчого альманаху «Калинова Полонщина», в якому було зібрано перші напрацювання згаданих вище учасників проекту «Митці рідного краю», подібну практику запозичили інші райони та громади області. Результати наукової творчості Назара Мартинюка та Назара Приймака почали з'являтися в місцевій пресі (районна газета «Новий шлях», інформаційно-аналітичний тижневик «Сьогодні громади», тижневик «Огляд тижня»). Дописи юних дослідників супроводжувалися інформаційними матеріалами Тетяни Приймак про стан розробки проекту на Полонщині, його перспективи. Великим кроком уперед було публікування історій із життєвими сценаріями відомих краян в однойменній обласній збірці науково-методичних матеріалів «Митці рідного краю» (станом на січень 2020 року світ побачив 5 випусків цього видання). Невтомні науковці на чолі із своїм наставником були відзначені Подяками Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

У 2018 році до реалізації проекту долучається Будинок творчості школярів Полонської міської ради об'єднаної територіальної громади. На базі цього закладу позашкільної освіти проходить презентація III випуску збірки «Митці рідного краю», в якій було опубліковано статтю про керівника

гуртка «Культура мови та спілкування», талановиту поетесу Галину Карнафель. Методистом закладу Жанною Беркутою було підготовлено нарис про полончанку-меценатку, яка нині проживає в Сполучених Штатах Америки, Ірину Кулик. У квітні цього ж року, в ході чергового обласного семінару, Назар Мартинюк та Жанна Беркута презентували постать Ірини Кулик і провели пряме скайп-спілкування із Нью-Йорком, де героїня розповіді «наживо» відповідала на запитання охочих та розповіла про українців Америки.

Обласний семінар, що відбувся 24 квітня минулого року запам'ятався, без лишньої скромності та фальшу, феєричним виступом полончан. На знак пошани світлої пам'яті відомого подільського митця Василя Чумака було представлено літературно-музичний спектакль.

Нариси про Лео Мола, Петра Іванченка, Миколу Козака, Романа Пелеха, Людмилу Кліманову, Галину Карнафель, Ірину Кулик, Лева Сибірякова, Переца Маркіша вже знайшли своє місце на сторінках проекту.

У грудні 2019 року за креативного задуму головного спеціаліста відділу освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Полонської міської ради об'єднаної територіальної громади Оксани Штаби відбулася міжшкільна учнівська науково-практична конференція «Митці рідного краю». Імпреза відбулася у нетрадиційній формі ART-зустрічей (відповідно до розробленого сценарію головою методичного об'єднання педагогічних працівників освітньої галузі «Мистецтво» Полонської громади Тетяни Приймак). Здобувачі освіти та їхні наставники не лише вели мову про відомих земляків, а й мали унікальну можливість з ними поспілкуватися.

По суті, представлене видання, є ще одним проявом ART-зустрічей: читача із історією та культурою рідного краю. Отож, побажаємо усім, хто долучився до проекту, натхненного творчого довголіття, подальших змістовних публікацій.

Р.С. Плекаймо надію й на те, що поданий навчально-методичний посібник, стане «першою ластівкою» у розгортанні подальших краєзнавчих пошуків, як юних дослідників, так і їхніх керівників-педагогів. І закономірним результатом наполегливої та копіткої праці стане вихід друком чергового видання, присвяченого постатям творчого сузір'я Полонищини.

Per aspera ad astra! (з латини: «Крізь терни до зірок!»)



Штаба Оксана Володимирівна,
*головний спеціаліст відділу освіти, молоді та
спорту виконавчого комітету Полонської місь-
кої ради об'єднаної територіальної громади*

НА СЛУЖБІ МИСТЕЦТВУ РІДНОГО КРАЮ

Полонщина славиться красою природи, славною історією, давніми пам'ятками архітектури, але найбільшим надбанням краю є люди, які своїм талантом прославляли і прославляють рідну землю, роблять життя яскравішим та цікавішим. Погодьтеся, що історія не твориться самостійно, історію творять люди.

Проект «Митці рідного краю» – це величезний дослідницький шлях, пам'ять про тих, хто творив і творить все прекрасне в нашому рідному краї та на всьому просторі нашої Батьківщини, коріння яких закладено на Полонській землі.

Людство нагромадило в області мистецтва величезні багатства. Вони невичерпні. З усього різноманіття людина вибирає для душі те, що їй найбільш близьке, що дає поживу її розуму і почуттям.

Мистецтво створюється обраними, а належить мільйонам. Ми намагаємося зрозуміти створене майстрами, наближаємося до їх бачення світу. Чи не це головне призначення мистецтва? Воно призначене для вдосконалення людини. Усім бути творцями неможливо, але намагатися проникнути в суть творіння митців, наблизитися до розуміння прекрасного – в наших силах.

Митець – це не лише письменник, поет чи музикант – це людина – професіонал своєї справи, ним може бути кожен: і

танцюрист, і музикант, і скульптор, і архітектор, і навіть ми з Вами, якщо робимо вклад у мистецтво.

Дух захоплює, коли намагаєшся розумом охопити все, створене геніями, збережене і продовжене їх нащадками і послідовниками. Неможливо уявити собі, що наше життя не супроводжувало б мистецтво, творчість... Долучаючись до прекрасного світу мистецтва, ми вчимося розуміти, бачити, вбирати в себе красу, воно дає нам незрівнянної радість і задоволення, викликає щем душі і навіть примушує співпереживати.

Люди, наділені талантом, – це люди особливої долі й особливого життєвого призначення. Гадаю, що Ви зі мною погодитесь, що у світі немає двох однакових людей, однакових життєвих доріг, у кожного з нас свій шлях та своя доля. Людина народилася, і вона вже починає складати свій життєвий сценарій, життєву історію.

Кажуть, що мистецтво – це земна краса творіння людини. Хто вони, митці рідного краю? Відповідь на це спробуємо віднайти у матеріалах дослідницької роботи в рамках артпроекту «Митці рідного краю». Нехай прочитане надихає Вас на творчість, добрі справи, бажання стати будівничими свого життя.

ПАМ'ЯТІ ВАСИЛЯ ЧУМАКА



Мартинюк Назар Анатолійович, науковий співробітник Інституту досліджень української діаспори імені професора Любомира Винара, президент Наукового товариства студентів та аспірантів імені Олександра Оглоблина факультету міжнародних відносин Національного університету «Острозька академія»

Приймак Назар Володимирович, учень 11 класу Полонської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2, голова секції юних дослідників Наукового товариства студентів та аспірантів імені Олександра Оглоблина факультету міжнародних відносин Національного університету «Острозька академія»

СЛУЖИВ МИСТЕЦТВУ Й БОГУ

*Життя окремої людини має сенс лише настільки, наскільки вона допомагає зробити життя інших людей більш гарним і благородним.
А. Ейнштейн*

Пильно вдивляємось у фотопортрет Василя Георгійовича Чумака... Яка життєва сила, теплота, міцність духу, велич людської душі, істинна щирість випромінюється від нього. Перед нами – сяйво очей, сповнених любов'ю до своєї справи, оточення, очі, які дивляться крізь мереживо людських доль.

Василь Георгійович... Людина широкої та красивої душі, титан мистецтва живо-го народного слова та музики. Дуже жаль, що він відійшов у вічність. Це гірка та болюча втрата для нашої спільноти.



Чумак В.Г. був талановитим педагогом, зразковим сім'янином, другом, прекрасним колегою, артистом, організатором художньої самодіяльності, композитором, поетом. Список можна продовжувати, адже під час написання статті авторами було почуто безліч чудових слів про нього. Його життєвий та творчий шлях висвітлювався у ЗМІ раніше, тому метою цієї публікації є прагнення висвітлити образ митця у сприйнятті громадою.

Вчительський талант пана Василя уособлював собою яскравий та багатогранний діамант. Методист Будинку творчості школярів Жанна Беркута, яка упродовж багатьох років працювала у Полонському відділі освіти, характеризує його діяльність як справжнє педагогічне мистецтво. Вона пригадує проведення власного авторського відкритого уроку «Без табу», головним героєм якого і був Василь Георгійович.

– Усі були приголомшені його талантом, цікавими розповідями про власне життя, творчість. Урок завершився, але запрошені представники від районної державної адміністрації та учні продовжували уважно, із неймовірним захопленням слухати його спогади про маму, яка була найпочеснішою і головною гостею всіх його концертів та виступів. Він створив ансамбль «Веселі музики», який упродовж багатьох десятиліть був візитною карткою Новоселицької загальноосвітньої школи I-III ступенів. Це була людина високого гарту, продюсер, автор та композитор музичних творів, режисер, сценарист..., – зазначає Ж. Беркута.

«Веселі музики» – феноменальне явище. Становлення цієї творчої перлини Поділля відбувалося поступово. У 1982 році народився ансамбль ложкарів, а у 1989 році було створено ансамбль сопіларів. Наступного, 1990 року, відбулось об'єднання двох колективів. Таким чином, світ побачив народження ансамблю «Веселі музики». У 2001 році колективу було присвоєно звання «Народний», а у 2006 році здобуто статус «Козацького».

У подальшому народний самодіяльний козацький ансамбль шумових інструментів «Веселі музики» під керівництвом Василя Георгійовича Чумака завойовував публіку на виставках та фестивалях у м. Хмельницькому, Міжнародному дитячому фестивалі (м. Ялта), Фестивалі мистецтв (м. Одеса), під час урочистих заходів у Вінниці (вітання делегації Польського Сенату), Тернополі (відкриття пам'ятника А. Міцкевичу) тощо. «Веселим музикам» дарувала свої овації Польща.

Кожен виступ цього творчого колективу не залишав нікого байдужим. Я, Назар Приймак, учень Полонської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2, був у щирому захопленні від діяльності колективу. Мені неодноразово доводилося бувати на виступах ансамблю «Веселі музики», яким керував мудрий та талановитий педагог Василь Георгійович Чумак. Кожен виступ був злагоджений, ідеально підготовлений. Я завжди дивувався, коли учасники ансамблю добували звук із звичайних предметів побуту та вжитку: баняків, скляних пляшок, пилок, пральних дошок та інших предметів. Потрібно було мати великий дар, щоб згуртувати молодь та зацікавити їх у створенні оригінального та нестандартного музичного ансамблю. Недивно, що саме такій людині, як Василь Георгійович це вдалося, адже він і сам мав непростий дар від Бога.

Виступи «Веселих музик» зачаровували і методиста Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти Анжелу Махмутову. Остання розповідала про те, що колектив ансамблю був унікальним у своєму роді.

Про нього було відомо далеко за теренами Хмельниччини й межами України.

Лише теплими словами про справжнього народного майстра, колегу відгукується голова методичного об'єднання педагогічних працівників освітньої галузі «Мистецтво» Полонської об'єднаної територіальної громади Тетяна Приймак. Вона зауважувала:

- Не стало Василя Георгійовича Чумака, життєрадісної людини з великої літери, турботливого, ніжного та люблячого чоловіка, тата, дідуса, який умів жити гідно, турбуючись про інших більше, ніж про себе...

Новоселицька загальноосвітня школа I-III ступенів була для Василя Георгійовича другим рідним домом. Він був вчителем-методистом, його безмежно любили учні, поважали колеги. Це ще раз засвідчують слова директора закладу освіти Оксани Вельгас:

- Василь Георгійович Чумак - Людина-легенда, Людина-епоха. Це Великий Вчитель, Великий Батько, Сім'янин, Великий Талант, Умілець, Великий Громадянин, Українець, Велика Людина. Він у всьому був Великим.

29 травня 2016 року під керівництвом Вінницької єпархії УПЦ відбувся концерт на честь пам'яті святих жон-мироносиць та Дня захисту дітей. Того сонячного травневого дня Полонщина також приєдналася до святкувань та презентувала декілька власних музичних номерів. Грандіозною та феєричною подією того вечора був виступ неймовірно талановитого ансамблю «Веселі музики» із села Новоселиця. Під час їхнього виступу в глядачів перехоплювало подих від майстерності артистів, а після завершення виступу всі присутні у залі, довго стоячи, аплодували колективу, даруючи їм свої бурхливі оплески. Особливої уваги був удостоєний художній керівник Василь Георгійович Чумак - заслужений педагог, музикант, справжній професіонал своєї справи та неймовірно щирої та доброї душі людина. Після завершення концерту він був нагороджений Грамотою за свою творчу та клопітливу роботу. Під час нагородження Василь Георгі-

йович промовив такі щирі на трепетні слова: «Служу мистецтву й Богу!..». Тоді зал знову почав аплодувати йому. Про виступ «Веселих музик» вінничани ще довго говорили та згадували, адже він справив на них дуже приємне враження. Хто ж міг подумати, що це буде останній публічний виступ Василя Георгійовича разом із своїм колективом!?

Протоієрей Назарій Давидовський теж люб'язно поділився своїми враженнями про знайомство із талантом Василя Чумака:

– Особисто на мене Василь Георгійович справив враження справжнього християнина та патріота, а ще відданої справи людини. Маючи нагоду бачитись лише один раз в житті і почути його прекрасний юнацький колектив, я переконався у тому, що саме такі люди будують нашу країну. Саме їм належить заслуга того, що ми стаємо кращими. З власного досвіду знаю, як не легко створювати музичний колектив, а тим більше на селі. Проте, Василю Георгійовичу це вдалось блискуче...

Василь Георгійович Чумак був і залишається прикладом справжнього гідного життя, справжньої людини. З його втратою перегорнуто цілу сторінку в житті нашого краю.

Список використаних джерел інформації:

1. Закоханий у пісню і життя. *Новий шлях*. 2018. № 40 (10 296). С. 3.
2. Мартинюк Н., Приймак Н. ...Служив мистецтву й Богу. *Сьогоднішня громада*. 2018. № 35 (77). С. 4.
3. Мартинюк Н., Приймак Н. Щедрість душі і таланту. *Майбуття*. 2018. № 19 (596). С. 5-6.



Вельгас Оксана Володимирівна,
*директор Новоселицької загальноосвіт-
ньої школи I-III ступенів*

ПАМ'ЯТІ ВЧИТЕЛЯ...

Життя - завжди мандрівка, і колись надходить час її завершувати. А коли присуд долі забирає від нас близьких людей, із нестерпним болем в серці, з гіркою безнадією згадуєш про найкраще. І думаєш, що осиротіли...

Василь Георгійович був для мене не лише учителем, колегою, хорошою людиною, абсолютним авторитетом, але й другом-порадником. Буває, розповідаю йому про якісь шкільні негаразди, а він обійме і так щиро скаже: «Нічого, то є, дочко, життя», що відразу дивишся на проблеми іншими очима. Він не вмів бути нещирим. Не соромився бути справжнім. Однак сам ніколи не скаржився. Таку мав дивовижну вдачу: слухати і співпереживати, радити мудро і завжди пам'ятати про всі чужі болі, своїми ж нікого не обтяжував.

Він легко знаходив спільну мову з молоддю, діти забували, що перед ними людина, старша за віком, розповідали свої секрети, жартували, ділилися мріями. А, учитель, в свою чергу, не шкодував для них ні сил, ні часу, ні здоров'я. Не стомлювався шукати меценатів, щоб повезти свій ансамбль, своє дітище «Веселі музики» на черговий конкурс чи фестиваль, придбати нове сценічне вбрання. Міг кілька раз на день в негоду їздити велосипедом на залізничний вокзал, щоб дістати квитки для дітей на потяг. І щоразу повертатися із творчих поїздок з призами, нагородами, запрошеннями до нових зустрічей.



Василь Георгійович був людиною сонця, він щедро дарував світло та тепло свого сонячного таланту, свого гарячого серця, своєї вічної та прекрасної музики, тієї музики, що допомагає жити, ставати кращими, добрішими, мудрішими, і не забувати про душу, про Батьківщину та Бога.

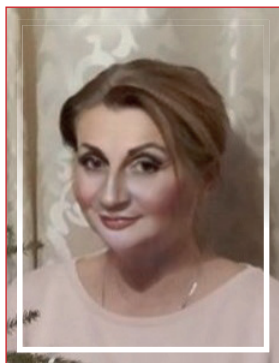
Великий життєлюб, оптиміст, людина з молодою душею, яка випромінювала любов до людей, до мистецтва, справжній творець, уважний та чуйний педагог. Саме таким Василь Георгійович Чу-

мак залишиться в моїй пам'яті, пам'яті своїх учнів, колег, всіх, хто його знав.

Список використаних джерел інформації:

1. Вельгас О. Немов промінчик сонця... *Майбуття*. 2018. № 19 (596). С. 6.

МЕТОДИЧНІ ТА ДИДАКТИЧНІ МАТЕРІАЛИ



Приймак Тетяна Володимирівна,
вчитель музичного мистецтва Полонської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2, голова методичного об'єднання педагогічних працівників освітньої галузі «Мистецтво» Полонської міської об'єднаної територіальної громади, лауреат Полонської районної педагогічної премії ім. Лесі Українки

ОРІЄНТОВНИЙ ПЛАН-КОНСПЕКТ ПРОВЕДЕННЯ МІЖШКІЛЬНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «МИТЦІ РІДНОГО КРАЮ: АРТ-ЗУСТРІЧІ»

Звучить музика. Виходять ведучі.



Фото Миколи Козака

Ведучий 1: Любити рідний край – означає берегти кожну вулицю, двір, хату, дерево, кущ, тварину, рослину, пташку, річку, ліс, луки. Любити рідний край – означає шанувати старших і допомагати молодшим.

Ведучий 2:

Україна, земле рідна,
Земле сонячна і хлібна,
Ти навек у нас одна.
Ти, як мати найрідніша,
Ти з дитинства наймиліша,
Ти і взимку найтепліша –
Наша отча сторона.

Ведучий 1: Отже, моя любо Полонщино, тобі присвячується сьогодні міжшкільна конференція «Митці рідного краю: ART-зустрічі».

Ведучий 2: Культура – це та перлина, яку з давніх-давен плекала наша Полонщина. Це унікальна і яскрава квітка щоразу розквітає по-новому, підносить, надихає, захоплює, дивує увесь світ. Серцем української культури можна називати Полонщину у мистецьких колах.

Ведучий 1: Візитною карткою Полонного стала відома оперна діва та співачка Валентина Степова.

Показ відеоролика про Валентину Степову.

Ведучий 2: У кожному краю – своя чарівна і неповторна пісня. У нас вона особлива, українська пісня землі! І для кожного з нас найрідніша, наймиліша, бо ми – діти свого краю. Тому і славиться наше місто співучими голосами.

Виступ, присвячений постаті Євгенії Гаєвської.

Ведучий 1: Сім'я, родина, рід – які святі слова! Вони потрібні кожному в житті. Якщо зміцніє хоч одна родина – міцніша стане наша Україна.

Ведучий 2: Ми всі – український народ, який складається з родин – малих і великих, дружних і працьовитих. Родина –

це не тільки рідні, родичі. Це і наш клас, і наша школа, і усі українці.

Ведучий 1: Мабуть, у кожній родині люблять музику. Якою б засмученою не була людина, та, почувши гарну пісню, музичний твір, вона обов'язково посміхнеться. Тож і ми трішки доторкнемось до струн мистецтва.

Виступ, присвячений постаті Вадима Свінцицького.

Ведучий 1: Полонська хата, мамина пісня, дідусева казка, бабусина вишиванка, незамулена батькова криниця, з якої пив воду філософ чи мандрівник; старі жорна, що годували в тяжке лихоліття дітей, портрет на стіні найдорожчої людини, пожовклий від часу лист-трикутник, що зберігся у прискринку – усе це наша родовідна пам'ять, наші пересічні символи, наші обереди. А ще, з чистим джерелом порівнюється наша калинова, барвінкова мова. Багато талановитих поетів дала наша земля світу. Серед них і наші земляки.

Виступ, присвячений постаті Зінаїди Олексенко.

Ведучий 1:

Малювати картини руками не можна,

Лиш серцем, що б'є у душі...

В тій, де мешкає дивний художник,

Що натхнення черпає в собі.

Людина всесильна лиш духом. І саме про таку особистість йтиметься сьогодні.

Виступ, присвячений постаті Анатолія Ткачука.

Ведучий 1:

Що таке творчість: Може це вітер

Ніжно шепоче зажуреним вітам?

Може, промінчик веселий, весняний,

Спів заметілі зимовими днями:

Може, блищать калинові намиста

Чи то бринить височінь промениста?

Може, це бджоли увечері влітку

Тихо працюють, гойдаючи квітку?
Може, живе вона в серці людини,
Не замовкаючи ані хвилини?
Переплітають в ній почуття –
Творчість – це частка людського життя.

Виступ, присвячений постаті Володимира Лиса.

Монолог музейної скульптури (під музику). Звучить поетичний твір Любові Бенедишин «Почуто» в Олеському замку»

...Тепер я – скульптура.
Мистецтво доби ренесансу, –
Жіноча фігура
у позі напівреверансу.
Душа дерев'яна.
На сукні – сліди позолоти.
Здається, був танець...
партнер... і кружляння...
А потім?
Замовкли раптово
мелодії дивної звуку.
Лиш сутінки знову
мені цілуватимуть руки.
Й задума огорне
у тиші музейній
голівку.
І щось неповторне
сльозою впаде на долівку.
У часу питаю:
чи стіни оці
мені личать?
Стою. Не минаю.
Минають віки і обличчя.
...Й бува, на світанку
відкрається тінню од мене
чи спогад незваний,
чи він... мій творець безіменний?

Виступ, присвячений постаті Лео Мола.

Ведучий 1: Кожна людина найбільше любить той край, де народилася і живе. Кожен пишається своєю рідною землею, завжди хоче сказати про неї найкраще. У нашого народу глибоке та тисячолітнє коріння. Українці, як й інші народи, пройшли тривалий шлях розвитку, що позначився на всіх сферах їхнього життя – культурі, побуті, мові. Ми можемо пишатися своєю давньою величною історією.

Ведучий 2: Тож, давайте примножувати багатство нашої України, доки світить сонце над землею, щоб наливалося добром кожне серце.

Ведучий 1: І пробудиться тоді ще більша повага до народної пісні, танцю, мистецтва, до їх миловидості та краси.

Ведучий 2: І буде гордість за нашу Україну, й заживемо ми щасливо і довго. Люди потягнуться одне до одного, як соняшник до сонця.

Ведучий 1: Хай же Вам добробуту прибуде, мир і праця будуть навіки. Щастя Вам, здоров'я, добрі люди.

Ведучі (разом): Успіхів, натхнення, наші земляки!



Фото Миколи Козака

Список використаних джерел інформації:

1. Бенедишин Л. Монолог музейної скульптури. Сайт «Поетичні майстерні». URL: <http://maysterni.com/publication.php?id=57304> (дата звернення: 03.12.2019).

2. Виховна година «Родина, як зірка єдина». Сайт «Всеосвіта». URL: <https://vseosvita.ua/library/vihovna-godina-rodina-ak-zirka-edina-107005.html> (дата звернення: 03.12.2019).

3. Мій край – колиска слова і зерна. URL: <https://cutt.ly/GrQGENP> (дата звернення: 03.12.2019).

4. Розробка «Мистецтво – чарівний світ краси». Сайт «На урок: освітній проект». URL: <https://naurok.com.ua/rozrobka-mistectvo---charivniy-svit-krasi-83602.html> (дата звернення: 03.12.2019).



Розумовська Ольга Петрівна,
заступник директора з виховної роботи Полонського навчально-виховного комплексу № 2 «Загальноосвітня школа I-III ступенів № 7 – ДНЗ», вчитель музичного мистецтва

ЄВГЕНІЯ ГАЄВСЬКА: НАРИСИ ЖИТТЄВОГО ТА ТВОРЧОГО ПОРТРЕТУ

Гаєвська Євгенія Павлівна народилася 13 листопада 1956 року в селі Буртині на Полонщині в сім'ї колгоспників. Родина у Гаєвської співуча.. Здавна називали «Спеваками». Мабуть, недаремно.

Коли Євгенії Павлівні було всього 2 роки, то вона співала разом із мамою в два голоси пісню «Їхали козаки від Дону додому». З кожним роком від самого дитинства Євгенію все більше і більше полонила українська пісня.

У п'ятирічному віці Євгенія Гаєвська вже мала свій ідеал у царині музики та співу, перед яким вона вже тоді схиляла голову. Це була співачка, педагог ще одного соловейка Полонщини – Валентини Степової, тезка Євгенія Мірошниченко. Єдиним кумиром ця людина залишається і дотепер. Співачка навіть щаслива тим, що її теж назвали Євгенія.

Але ж головне не те, що пам'ятаєш, тримаєш у голові. Головне, що відчуваєш серцем, душею. А в душі Євгенії Павлівни завжди була пісня.

Мама співала Євгенії з дитинства, співала, коли працювала, коли робила щось по дому... Ось і склалося так, що без пісні життя здається для Гаєвської не таким світлим.

Дуже важливо, щоб учитель завжди вчив дитину правильно: не наказував, а підштовхував. Щоб надихав його на

успіх. Євгенії Гаєвській завжди щастило на таких людей в долі.

У 1968 році Є. Гаєвська йде навчатися до музичної школи. Дванадцятирічною дівчинкою прийшла вона з бажанням опанувати науку по класу баяна. Всі її сільські друзі їхали поступати по класу баяну, і Євгенія з ними. Окрім цього музичного інструменту вона нічого більше не знала.

Того ж року щойно відкрився клас бандури, до школи приїхала викладати педагог з м. Шепетівки Марцеліна Володимирівна Пуп'як. І коли Євгенія Гаєвська побачила себе першою в списку до класу бандури, то дуже плакала від розпачу.

Але тато приїхав до директора школи В. Волівача дізнатися, що і як, і той переконав – це гарний музичний інструмент, і дівчина ніби створена для нього, бо має гарний голос.

Чотири роки навчання пролетіли непомітно, і по закінченню музичної школи, Євгенія була горда тим, що обрала саме клас бандури, а не баяна. Їй подобалось грати і водночас співати.

У 1972 році Євгенія Гаєвська вступає до Хмельницького музичного училища по класу бандури. Під час навчання співала в військовій частині в жіночому квартеті. Їхній квартет завжди займав перші місця у Львові, Ужгороді, Києві. Закінчивши його, пішла на прослуховування в обласну філармонію, куди її успішно прийняли. Але чомусь невимовно захотілось повернутися додому. До речі, у Полонному вільних місць працювати за спеціальністю не було. Так потрапила у Шепетівку. Щоправда там пробула лише рік, а потім повернулася у Полонне, пішла у дитячу музичну школу викладачем по класу бандури, де ділилася талантом і знаннями аж до 2001 року.

Євгенію Гаєвську запрошували на велику кількість концертів. Вона була запрошена в Автономну Республіку Карелію на фестиваль української діаспори в місті Костомукша, горда вона тим, що на цій сцені виступала Олена Образцова

– народна артистка СРСР, яка володіла унікальним голосом, була «контр-альтом Радянського союзу».

Євгенія Гаєвська була керівником гурту «Красоля» Полонського районного Будинку культури. Зараз її більше знають як очільника ансамблю «Гармонія».

Звісно, такий талант, який має Євгенія Павлівна, гріх приховувати, тримати в певних рамках і межах. Головне її покликання – дарувати свій талант людям з любов'ю і безкорисливо.

З народження душею та серцем Євгенія відчувала, що повинна бути на великій сцені. І хоча не склалося, але співачка не жалкує. Напевне, нічого б не змінила у своєму житті, бо чимало було у ньому прекрасних, радісних, щасливих моментів. Із задоволенням співає вона і в Шепетівці, де мешкає уже кілька років, і в Полонному вона завжди справжня окраса та бажаний гість будь-якого свята. Напевне, якщо склести усі сцени, де доводилося виступати Євгенії Павлівні, то вийде якраз ота, надзвичайно велика, якій може позаздрити будь-який митець.

Здається, цю надзвичайну жінку ми знаємо все своє життя. Саме в її виконанні полубилися українські народні пісні, класичні твори, вальси, пісні воєнних років. Її ліричне сопрано, мов бальзам на душу, життєдайне джерело, з якого п'єш і ніяк не можеш втамувати спрагу. Вона – неперевершений оптиміст. Її легше змусити усміхатися ніж плакати, і цим своїм оптимізмом заряджає оточуючих. Сама ж отримує заряд натхнення, позитиву від публіки, переповненого залу, захоплюючих очей. Співає пісню, мов проживає її, і змушує це робити кожного глядача в залі.

Ось така вона – Євгенія Павлівна Гаєвська.



Фото Миколи Козака



Рижук Юлія Юріївна,
педагог-організатор Червонівського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I-II ступенів – ДНЗ», вчитель музичного мистецтва

ПОДОРОЖ МУЗИЧНИМИ СТЕЖКАМИ

Увійдемо у світ музики! Музика – особливий вид мистецтва, який постійно «живе» поруч з нами. Музику створила людина. В музиці ми відчуваємо себе: свій характер, настрій, почуття. Кожен композитор мріє створити музику, що надовго залишиться у їх пам'яті, яку виконуватимуть наступні покоління. Одним із таких композиторів є Лис Володимир Васильович.

Лис Володимир Васильович народився 12 листопада 1947 року в с. Сягрів Шепетівського району (нині Полонського району) Хмельницької області в сім'ї педагогів-композитор, педагог, член Всеукраїнської музичної спілки (2010 р.).

Закінчив у 1967 році Курське музичне училище, у 1978 році Рівненський педагогічний інститут. У 1978 році Володимир Васильович повністю втратив зір. Працював з 1967-1968 рр. викладачем Ніжинського культурно-освітнього училища. У 1968-1974 рр. – викладачем Славутської дитячої музичної школи. З 1976 й до сьо-



*Фото із Енциклопедії
сучасної України*

годні – працює старшим викладачем музики Лебединського педагогічного училища Сумської області.

Відмінник народної освіти Української Радянської соціалістичної Республіки. Лауреат премії ім. Композитора-етнографа О. Стеблянка, лауреат Республіканського конкурсу народної творчості. Володимир Лис нагороджений Грамотою Міністерства УРСР за активну участь у V Республіканському дитячому фольклорному святі (1991 р.). За розвиток музичного мистецтва Сумщини занесений до енциклопедії «Сумщина в іменах» (2002 р.). Лис Володимир Васильович був неодноразово нагороджений дипломами лауреата обласних фестивалів.

Музично-педагогічну діяльність поєднує з концертно-виконавською та композиторською. Тривалий час керував електродомровим ансамблем викладачів, для якого написав ряд творів. Музика композитора позначена емоційною щирістю, відтворенням широкого спектру почуттів, однак домінують світлі, акварельно-прозорі звукові образи. Має кольоровий слух.

Створив студентський фольклорний ансамбль «Золоті ключі», котрий став лауреатом 1-ї премії обласного конкурсу «Студентська весна - 97» і в цьому ж році одержав звання народного колективу. Одна з численних фольклорних композицій Володимира Васильовича «Ішов-перейшов місяць до неба» у 1989 році поповнила фонотеку кіностудії імені Олександра Довженка.

У творчому доробку композитора твори різних форм і жанрів. Зокрема:

1. *Твори для баяна*: соната (1986 р.), концерт для баяна з фортепіано (1978 р.), сюїта «Акварелі» (Москва: «Музика», 1986 р.), експромт, диптих (Київ: «Заклик», 1980 р.) та багато інших.

2. *Для оркестру народних інструментів*: поема «Братерство» (1984 р.), «Російська сюїта» (1984 р.), фантазія на тему пісень Володимира Шаїнського, обробки народних пісень і танців та інші.

3. Для духового оркестру: марш «Салют» (1983 р.) – виконувався військовими оркестрами України, «Гімн Лебедина» (1995 р.), вальс «Спогад».

4. Вокально-хорові твори: «Молитва» (1995 р.), «Пісня про Сумщину» (сл. В. Сорокопуда, 1980 р.), «Балада про жито» (сл. В. Григорака, 1982 р.), «Батькові слова» (сл. Д. Гаврилюка, 1984 р.), «Наша думка, наша пісня» (сл. Т. Шевченка, 1989 р.), «Лебединський вальс», який став своєрідною музичною емблемою міста.

Улюбленою темою творчості композитора є діти. Найвідоміші з творів: «Мово рідна» (сл. М. Кулішенко), «Червона калина» (слова народні), «Пісня про хліб» (сл. О. Мельника). Лауреат низки конкурсів композиторів, зокрема Всесоюзного для незрячих композиторів (Москва, 1986 р., за дитячу сюїту «Акварелі» для баяна), Всеукраїнського «Подаруй дітям пісню» (Київ, 2011 р., 1-е місце за музику до пісні «Золотий човник» на слова Степана Пушика).

Його твори неодноразово виконувалися на Національному телебаченні та радіо України. Володимир Васильович є упорядником «Збірника етюдів для баяна», «Альбому баяніста», «Обробок українських народних пісень та танців для баяна», збірки пісень для дітей «Червона калина», його твори друкувалися в різних виданнях України та Росії.

Як художник працював у жанрі пейзажу (акварель, олія), його картини – у приватних колекціях України, Росії та Ізраїлю.

Хотілося б зазначити, що сім'я Володимира Лиса є дуже обдарованою. А саме сестра Володимира Лиса, Лис Галина Василівна є художницею, її роботи можна побачити у Полонській ЗОШ I-III ступенів № 4, у Червонівському НВК тощо.

Не відстає від батька і його донька Олена. Яка є також композитором, піаністкою та педагогом.

Здавалося, все про що мріяв Володимир Васильович, до чого наполегливо поривався, врешті-решт здійснилося.

Ішли роки, а заспокоєння не проходило. І тільки тоді, коли з-під його руки вилилися перші поетичні рядки, зрозумів: саме цього і не вистачало. Не вистачало поезії: простої, тихої, спокійної.

У 2017 році написав інсценоване оповідання «Гуцулик», нині Володимир Васильович працює над романом. На сьогоднішній день композитор має багато задумів, які мріє втілити в життя.

Список використаних джерел інформації:

1. Лис Володимир Васильович. *Сайт КЗ СОР «Лебединський педагогічний коледж імені А.С. Макаренка*. URL: <https://lebped.com.ua/3-2012-08-21-20-07-55?start=4> (дата звернення: 21.11.2019).

2. Презентація «Митці рідного краю». *Сайт «На урок: освітній проект»*. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-mitci-ridnogo-kraju-121217.html> (дата звернення: 22.11.2019).

3. Немкович О.М. Лис Володимир Васильович. *Енциклопедія сучасної України*. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=54792 (дата звернення: 22.11.2019).

4. Музичне мистецтво. 1-4 класи: методичні матеріали для учителя / упоряд. Наталія Рябко, Петро Мороз. 2008. 224 с.



Приймак Назар Володимирович,
учень 11 класу Полонської загальноосвіт-
ньої школи I-III ступенів № 2, голова секції
юних дослідників Наукового товариства
студентів та аспірантів імені Олександ-
ра Оглоблина факультету міжнародних
відносин Національного університету
«Острозька академія»

ЗІНАЇДА ОЛЕКСЕНКО – МІЖ СЕРЦЕМ І БОГОМ

*Нас обирає час!
Тож обминаймо ті «чужі пороги»!
Плекаймо рідний український лан –
Не даймо згинуть заповітним сходам,
Шукаймо сили виполоть бур'ян,
Яким так щедро засіва «свобода».*

Ці слова належать Зінаїді Володимирівні Олексенко, творчій і талановитій людині.

Народилася вона в мальовничому містечку Миргороді, що на Полтавщині, але ось уже кілька десятків років мешкає у Полонному.

За професією – художник-кераміст. Потяг до мистецтва у Зінаїди Володимирівни проявився ще з раннього дитинства.

Тож, закінчивши Миргородський керамічний технікум у 1968 році, вона розпочинає свій творчий шлях на Полонському фарфоровому заводі.

Через рік вступає на факультет художньої кераміки Львівського державного інституту декоративно-прикладного мистецтва, який закінчує у 1975 році, і знову повертається на завод.

Працює художником, провідним художником до 2007 року.

*Фарфор!
І плоть твоя і кров -
Вони й мої.
Єдине наше тіло
Хай пройде крізь священний твій вогонь
І лишить людям те,
Що уціліло.*

Так Зінаїда Олексенко пише про фарфор – матеріал, в якому протягом десятиліть творила свої чайні та кавові сервізи, різноманітні набори, вази, а також окремі декоративні та побутові фарфорові вироби, які виготовлялися на Полонському фарфоровому заводі. Саме цій ніжній та тендітній жінці належить авторство знаменитого чайно-кавового сервізу «Серенада». Нині ці вироби можна побачити лише в різних музеях та у оселях, як жителів України, так і за її межами. Творчий доробок Заслуженого працівника промисловості України Зінаїди Олексенко – це частина історії заводу. Авторські роботи художниці знаходяться в колекціях багатьох українських музеїв (Державному музеї українського народного декоративно-прикладного мистецтва у м. Києві, Іллічівському музеї фарфору, Переяслав-Хмельницькому державному історико-культурному заповіднику). Також її вироби прикрашають відділ фарфору Полонського історичного музею.

За сумлінну невтомну працю, високий професіоналізм Зінаїда Володимирівна була справедливо відзначена високими державними нагородами: в 1990 році їй було нагороджено Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Український РСР, а в 1997 – їй присвоєно звання Заслуженого працівника промисловості України.

Протягом десятиліть Зінаїда Володимирівна займається також літературною діяльністю. Друкувалася у колективних

збірках «Полонь» (2000, 2006, 2015), «Хмельниччина поетична – 2000», «Творче Поділля», «Медобори» та інших. Має дві власні поетичні збірки «Очима серця» (2004) та «Між серцем і Богом» (2011). Вона є лауреатом районної літературно-мистецької премії ім. Олени Пчілки. Член творчої спілки «Літературний форум».

Останні роки Зінаїда Олексенко очолює літературно-мистецьку вітальню «Полонь», є активним член районного товариства «Просвіта» імені Тараса Григоровича Шевченка. Завжди ділиться своїми знаннями із колегами по перу, пропагує творчість літераторів краю, допомагає при підготовці їхніх книг до друку, а також колективних збірок. Збірник літературно-мистецької вітальні під назвою «Полонь-3», упорядкований нею. Ця книга стала своєрідним підсумком плідної праці талановитих людей Полонщини до 15-річчя творчого об'єднання.

А ще Зінаїда Володимирівна захоплюється фотографією, знаходячи вихід своїй творчій енергії. Любить фотографувати прекрасну природу рідного краю, що видозмінюється залежно від пір року та освітлення. Її око художника уміє спіймати у об'єктив фотоапарата унікальні витвори природи, зокрема, – малюнки на вікні.

Отже, Зінаїда Володимирівна Олексенко є доволі відомою полонською поетесою, має власні поетичні збірки, які поширені в різних куточках України. Очолює літературно-мистецьку вітальню «Полонь». Крім того, вона знаходилась біля витоків її створення. Започаткування цього об'єднання було справжнім поступом в культурному житті Полонщини наприкінці ХХ – початку ХХІ століття. Вона була упорядником третьої колективної збірки «Полонь-3». З.В. Олексенко працювала на Полонському фарфоровому заводі, її роботи високо оцінюються Асоціацією дослідників фарфору та фаянсу України. Вірші полончанки друкувались в обласній пресі та всеукраїнських виданнях.

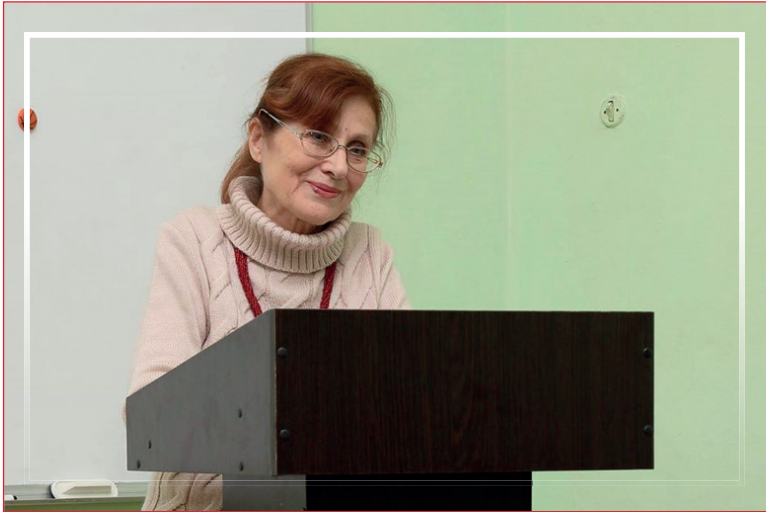


Фото Миколи Козака

Список використаних джерел інформації:

1. Біленька В. І оживає слово на папері. *Новий шлях*. 2005. 7 черв.
2. Мартинюк Н. «Очима серця...». *Сьогоднішня громада*. 2018. 15 берез. С. 5.: фото.
3. Мартинюк Н., Приймак Т., Приймак Н. Калинова Полонщина: краєзнавчий альманах. Полонне, 2017. 80 с.
4. Приймак Н. Між серцем і Богом. Зінаїда Олексенко. *Митці рідного краю*. Збірник III. Хмельницький, 2017. С. 88–90.



Фелонюк Алла Василівна,
вчитель образотворчого мистецтва Полонської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 4, викладач Полонської дитячої художньої школи

АНАТОЛІЙ ТКАЧУК – ОСОБИСТІТЬ ТА МИТЕЦЬ

*Мистецтво є одним
із засобів єднання людей.
Л.М. Толстой*

З цим висловом важко не погодитись, адже мистецтво – це невидимий зв'язок теперішнього з минулим. Завдяки творам мистецтва ми можемо доторкнутися до культури, традицій, побуту, історії народу.

Саме мистецтво стало невід'ємною часткою життя художників нашого краю. Скільки талановитих імен народила наша творча Полонська земля.

Сьогодні хочеться розповісти про прекрасну людину, про чудового наставника, талановитого художника, архітектора та скульптора, нашого земляка – Ткачука Анатолія Миколайовича.

Народився він 24 листопада 1945 року в м. Ізяслав Хмельницької області. Батько був фронтовиком, у зв'язку з його призначенням по роботі сім'я переїжджає до Полонного. Дитинство майстра було важке, післявоєнні роки залишили свій слід в біографії Анатолія Ткачука. Малювання хлопець полюбив ще змалку, але навчатись художньому ремеслу не було змоги.

Творчий шлях розпочав у 1962 році. Працював художником-рекламістом у Полонському кінотеатрі «Україна»,

створював афіші. Пізніше поїхав до Львова пробивати дорогу до мистецтва. З 1964 р. навчався у Львівському інституті прикладного та декоративного мистецтва. По закінченню навчання Анатолій Миколайович працював дизайнером в науково-дослідному радіотехнічному інституті викладачем, завідувачем відділом, проректором Львівського художнього училища ім. Івана Труша, старшим художником Львівських художньо-виробничих майстерень. Також з сім'єю жив у місті Стрий Львівської області.



Творчий доробок львівського періоду – монументальні панно «Вітчизна» (в техніці зграфіто – техніка створення настінних зображень, перевагою яких є їх велика стійкість; послідовність виконання малюнку в цій техніці полягає в продряпуванні поверхні), горельєфні панно «Вечірній Стрий», «Батьківщина» в м. Самбор, «Дари Карпат», вітражні композиції для поштового відділення м. Стрия «Щастя» та багато інших.

Анатолій Ткачук надзвичайно любив своє рідне Полонне, він був справжнім патріотом свого міста. Зі Львова майстер повертається додому.

Із 1981 року працював в м. Полонному старшим художником Хмельницької художньо-виробничої майстерні (Полонська філія), начальником бюро естетики Понінківської картонно-паперової фабрики.

Саме завдяки ініціативі Анатолія Миколайовича, на місці старої пожежної частини у 1988 році відкривається Полонська дитяча художня школа, першим директором якої він став. А. Ткачук сам розробив план другого поверху школи та займався її реконструкцією. Уроки Анатолія Миколайовича завжди були цікавими та змістовними, дуже часто виходили за межі стін художньої школи, учні малювали на вулиці

цях міста, на березі Хомори, на місцевому кар'єрі. Майстер був вчителем не лише для своїх учнів, а й для своїх молодих колег. Одного разу стався такий випадок: під час уроку маленький учень назвав свого наставника «вчителем». Можливо хлопчик не звернув на це уваги, та для Анатолія Миколайовича це слово із вуст маленького учня стало справжньою нагородою. Він із захопленням розповідав про цю історію для своїх колег. Художня школа працює і досі, учні А. Ткачука стали її викладачами. А багато художників, скульпторів своїми знаннями завдячують саме першому вчителю, який свого часу зумів побачити та розкрити талант дитини.

Анатолій Миколайович завжди брав активну участь у громадсько-політичному житті нашого краю. Був членом організації Народного Руху України, що утворилася на Полонщині в 1989 році. Він і тут доклав своєї праці до розбудови української держави. В 1994 році став першим всенародно обраним міським головою Полонного. За час його головування місто відсвяткувало своє тисячоліття.

Із 1998 року працював заступником селищного голови селища Понінка, водночас продовжував викладати у художній школі, займався мистецтвом як архітектор-дизайнер. За активну життєву позицію, за творчу громадську діяльність Анатолію Миколайовичу в 2006 році присвоєно звання «Почесний громадянин міста Полонного».

Художник створив монументальні розписи «Щасливе дитинство» для школи № 6, «Наша Україна», «Пушкін з нами» для школи № 7, «Спорт і діти» для спортивної школи, «Атака» для ПТУ-№ 2 селище Понінка, монументальні панно в техніці зграфіто «Флора і фауна» для гірничого комбінату, «Дари моря» для бази відпочинку Полонського гірничого комбінату в селищі Затока Одеської області.

На території Полонського району за проектами Анатолія Ткачука зведено ряд монументальних об'єктів: монументальні пам'ятні знаки воїнам-односельцям с. Котелянка (1985), монументальний комплекс пам'яті М. Островському в с. В. Березна (1987), воїнам-інтернаціоналістам м. Полонне

(2004), 500-річчю с. Лабунь (2005), комплекс пам'ятного знаку Т.Г. Шевченку в м. Полонному (2006), пам'ятник партизанам-підпільникам в м. Полонне (2008). В 2012 році відкрито галерею видатних діячів України, з якими пов'язана історія Полонщини. На жаль, деякі його роботи не збереглися до нашого часу.

Анатолій Миколайович писав багато портретів, пейзажів та натюрмортів, постійно брав участь у виставках митців Полонщини, що демонструвалися в Будинку культури чи у виставковій залі художньої школи.

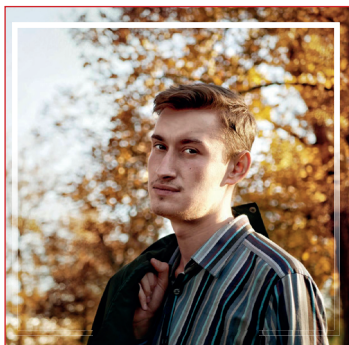
Із 2007 року, на прохання отця Григорія Матвіїва, зробив проект храму пророка Іллі в селищі Понінка і написав ікони для цього храму, а також створив розп'яття Ісуса Христа. Навіть коли його здоров'я погіршилося, Анатолій Миколайович втратив ногу, він все ж займався творчістю.

Останньою творчою роботою, над якою працював майстер, став бюст Тараса Шевченка, що мав бути встановлений в селищі Понінка. Але 6 листопада 2015 року обірвався творчий і життєвий шлях Ткачука Анатолія Миколайовича.

І хоч вже пройшли роки, творчої, талановитої людини вже немає. Все ж його справа жива, художня школа як і раніше навчає талановитих дітей, монументи та пам'ятники нагадують нам про творчість майстра. А його учні завжди пам'ятатимуть свого Вчителя. Адже поки живе пам'ять і людина живе.

Список використаних джерел інформації:

1. Ткачук Анатолій Миколайович. *Спілка художників Полонщини «Древо»*. Полонне, 2017.



Нікончук Назар Іванович,
вчитель музичного мистецтва Полонської гімназії

**ВАЛЕНТИНА СТЕПОВА –
ПОДІЛЬСЬКИЙ СОЛОВЕЙКО**

Відомою полончанкою, яка прославила рідну землю є Валентина Степова. Ця жінка – тендітна, ласкава, чарівна, зворушлива творча постать.

Проект «Митці рідного краю» крокує впевнено в ногу з часом. Вашій увазі пропонуємо переглянути відеоролик, присвячений особистості «подільського соловейка».

*Доступ для перегляду на YouTube-каналі за покликанням:
<https://youtu.be/3s6EaTqRcu4>*

Науково-методичне видання

МИТЦІ РІДНОГО КРАЮ: АРТ-ЗУСТРІЧІ

навчально-методичний посібник

Упорядники

Тетяна Приймак, Назар Мартинюк

Комп'ютерна верстка

Наталії Крушинської

Формат 42x30/4. Ум. друк. арк. 2,44. Наклад 100 пр. Зам. № 3–20.
Папір офсетний. Друк цифровий. Гарнітура «Book Antiqua».

Оригінал-макет виготовлено у видавництві
Національного університету «Острозька академія»,
Україна, 35800, Рівненська обл., м. Острог, вул. Семінарська, 2.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи РВ № 1 від 8 серпня 2000 року.

Виготовлено ФОП видавець Свиначук Р. В.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи РВ № 27 від 29 липня 2004 року.
Тел. (+38068) 68 35 800, e-mail: 35800@ukr.net.

